

Ervaringen en tips uit het project

• TEKST : TEAM TELEN MET TOEKOMST BLOEMBOLLEN
• FOTO : PPO

Zowel de vorige groep als de huidige vijf regiogroepen van Telen met toekomst leveren veel ervaringen en kennis op. In deze aflevering van de rubriek Telen met toekomst staan naast diverse aanbevelingen uit het oude project enkele wetenswaardigheden uit de groepen De Zuid en Noordoost-Nederland.

Op een perceel in de Zuid wordt de groenbemester Sareptomosterd (geel) getest op werkzaamheid tegen Pythium

AANBEVELINGEN VANUIT HET "OUDE" TELEN MET TOEKOMST:

Het zal u ondertussen wel bekend zijn dat het project Telen met toekomst vanaf dit jaar is verder gegaan in een nieuwe vorm, met meer deelnemers en een wat andere opzet. Wij vroegen de 'oud'-deelnemers van Telen met toekomst wat zij, bij afsluiting van de eerste fase, als aanbevelingen mee zouden willen geven aan hun collega's:

bemesting

- Het moment van de startgift KAS kan vaak later in de tijd
- Startgiften kunnen waarschijnlijk ook minder zijn, maar dan moet er mogelijk berekend worden in droge periodes om stikstof in te regenen. Wel blijven meten!
- Strooi geen fosfaat kunstmest bij hoge Pw (>45). Houdt er rekening mee dat ook met organische mest / compost fosfaat wordt aangevoerd
- Gebruik vooral mineraalarme composten, i.p.v. stalmest. Uitzondering is mogelijk hyacint (red: nog in onderzoek PPO)
- Neem eens een proefje: probeer zelf dingen uit (red: bespreek de resultaten in studiegroepen. Telen met toekomst kan dit najaar lezingen verzorgen)
- Laten we allemaal snel investeren in een duurzame bemesting. Een kleine stap door velen levert meer op dan een grote door enkelen!

gewasbescherming

- Bodemherbiciden Pyramin, Goltix en Linuron werken slecht tot niet op veel gronden, agv van versnelde afbraak door het bodemleven (adaptatie). Ga na hoe de werkzaamheid is op je percelen door een stukje niet te spuiten
- Topsin M, Actellic --> netjes werken
- Vuur spuiten --> efficiëntie door gebruik waarschuwingssysteem
- Gebruik meer je gezond verstand. De handel geeft een gekleurd advies
- Voor geïntegreerde bestrijding is vroege waarneming van een plaag essentieel. DUS: kijk meer naar je gewas
- Neem eens een proefje, probeer eens wat!

TESTEN VAN INNOVATIES

In de nieuwe opzet van het project is er veel aandacht voor het testen en verbeteren van nieuwe technieken in samenwerking met de bollensector. Deze innovaties kunnen bijdragen aan een verdere ontwikkeling van een duurzame bollenteelt. Telen met toekomst zoekt daarbij samenwerking met bedrijven en organisaties die van belang zijn bij de ontwikkeling en verspreiding van deze innovaties. Voorbeelden van innovaties die momenteel getest worden op deelnemende bedrijven:

- Groenbemester Sarepta mosterd als biofumigatie

Sarepta mosterd bevat bestanddelen die bij onderwerken door de bouwvoor kunnen werken als een biologische bodemontsmetting. Op een perceel waar deelnemer Verdegaal in de Zuid dit najaar hyacinten gaat planten, staat de sareptomosterd nu te bloeien. In het verleden zijn er op dit perceel problemen geweest met Pythium. Ruim een maand voor het planten zal de sareptomosterd worden ondergewerkt en volgend jaar zal het effect op de bodem en het gewas worden beoordeeld.

- Veurtoepassing fosfaat bij dahlia

Fosfaatbemesting zal steeds meer aandacht gaan vragen. Aan de ene kant vanwege de milieuproblematiek en de strenger wordende normen. Aan de andere kant vanwege de gewasbehoefte die bij sommige gewassen hoger is dan in het verleden werd gedacht (zie nieuwe bemestingsadviesbasis, PPO, 2004). Daarom is er bij deelnemer Van der Zon in de Zuid een proef aangelegd waarin fosfaatmeststof in de veur is geplaatst net voor het planten van de dahlia's. Mogelijk kan op deze manier bij lage Pw met minder fosfaatbemesting een goede fosfaatvoorziening van de plant worden bereikt.

ERVARINGEN TMT NO NEDERLAND

In Noordoost-Nederland wensen de drinkwatermaatschappijen dat de milieubelasting naar het grondwater op bedrijven onder de 500 punten blijft. Lelietelers in dit gebied hebben gezien dat ze binnen deze norm kunnen blijven wanneer ze alternatieven vinden voor drie middelen: Topsin M, Gallant en maneb/mancozeb.

Geen mangaan

De deelnemers aan Telen met toekomst Van der Ven en Idzerda hebben al twee jaar gunstige ervaringen met het spuiten van weinig of geen maneb/mancozeb. Zij spuiten om de twee weken de hele kraam met Mirage Plus. In de tussenliggende week spuiten zij de vuurgevoelige soorten met 0,6 Folicur + 0,25 tot 0,5 liter Ronilan. Op deze manier is de kraam toch goed beschermd zonder maneb/mancozeb. Mangaan is in dit type grond in ruime mate opneembaar voor de plant.

Tuintjesgras

In dit gebied vormt tuintjesgras en kweek een plaag. Deelnemer Idzerda spoot nu al voor het tweede seizoen wekelijks met 0,1 tot 0,2 liter Targa Prestige. Kweek- en grasbestrijding verlopen prima. Opmerkelijk is dat Targa Prestige volgens de fabrikant slechts een matige werking op tuintjesgras heeft, maar omdat Idzerda al rond opkomst begint met de bestrijding en dit wekelijks volhoudt is de bestrijding toch afdoende. Idzerda behaalt met het gebruik van Targa wel een belangrijk milieu- en kostenvoordeel ten opzichte van degenen die Gallant toepassen.

Bolontsmetting van lelie zonder Topsin M

Topsin M wordt nog veel gebruikt bij de ontsmetting van leliebollen, maar wat doet het nu eigenlijk? De deelnemende lelietelers in Noordoost-Nederland verwachten zo weinig van dit resistentiegevoelige middel, dat zij het gebruik niet op vinden wegen tegen de milieubelasting en de kosten. Verscheidene deelnemers hebben ervaring met ontsmetten zonder Topsin M en er zullen dit seizoen meerdere ervaringen volgen: wij houden u op de hoogte.

KOKEN NARCIS

De firma E.J.Hogervorst en Zn is een van de deelnemers aan Telen met toekomst in de Bloembollenstreek. Het bedrijf teelt ongeveer 7 ha narcissen, voornamelijk Tête-à-Tête. De bollen worden bijna allemaal gebruikt voor de eigen pottenbroerij. Klaas Hogervorst is verantwoordelijk voor het koken van de narcissen: "In het verleden kookten we 'Tête-à-Tête' al relatief zwaar namelijk twee uur bij 45°C terwijl het standaardadvies 43,5°C was. Aantasting door stengelaaltjes willen we beslist niet hebben want dit kan veel uitval in de broerij geven. Omdat we steeds meer verhalen hoorden over aantasting door krokusknolaaltje in partijen 'Tête-à-Tête' hebben we vorig jaar besloten nog zwaarder te gaan koken. Het krokusknolaaltje is nog moeilijker te bestrijden dan het stengelaaltje. De bollen zijn vorig jaar 8 uur voorgeweekt en 4 uur gekookt bij 45°C. We zouden graag 24 uur voorweken maar daar hebben we de capaciteit niet voor. We kunnen nu dagelijks in hetzelfde bad twee series voorweken en koken. Na het uithalen van de gekookte bollen wordt het bad bijgevuld met koud water waardoor de temperatuur van het water onder de 40°C zakt", aldus Klaas. De bollen worden voor het koken bewaard bij 25°C. Er wordt zo snel mogelijk na het sorteren begonnen met koken. De vroegst gerooide bollen worden al 1 week na het rooien gekookt. Hoe vroeger de bollen worden gekookt hoe beter de aalbestrijding. Schade door het koken heeft de firma Hogervorst nog nooit gezien.

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 5 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252-462113) of www.telenmettoekomst.nl